

Europeisk småfjärilsbok

Parenti, U. *A Guide to the Microlepidoptera of Europe. Guide I 2000*. Museo Regionale di Scienze Naturali - Torino. 426 sidor. Format 25 x 18 cm. Bunden. ISBN 88-86041-36-5. Pris okänt.

Av Europas drygt 8500 fjärilsarter är ca 60% s.k. småfjärilar, dvs mal, mott eller vecklare. Vissa familjer inom dessa grupper är så artrika att de inte med lätthet kan presenteras i en och samma bok av rimligt format, om man vill presentera alla kända uppgifter om respektive art. Därför är det ingen lätt uppgift att välja ut ett visst antal arter som ska representera den artrika gruppen Microlepidoptera. Det första avsnittet i boken, som är skriven på engelska, upptas av en kortfattad beskrivning av fjärilarnas morfologi. För den helt oinvidge har denna del nog inte så stort värde och för den specialintresserade är omfånget i magraste laget. Men bokens syfte är inte att ge en uttömmande redogörelse inom detta område.

Däremot är nästa kapitel en trevlig läsning. Här avhandlas fångst- och preparationsmetoder och man kan konstatera, att det finns vissa skillnader mellan de nord- och sydeuropeiska metoderna. Man får också insyn i den personliga utrustning, som författaren använder.

Efter ett översiktligt klassificeringsschema behandlas överfamiljerna i tur och ordning. Illustrationer, hämtade från skilda specialarbeten, visar de viktigaste karaktärerna och beskrivs också i texten. Referenser ges för varje överfamilj och/eller familj. I ett verk av så allmän karaktär som detta, blir naturligtvis den omfattande litteraturlistan av särskilt värde, eftersom hela gruppen småfjärilar bearbetas.

På 24 svartvita planscher presenteras minor och andra larvspår, ägg, puppor och fullbildade fjärilar i naturlig viloställning. Bortsett från enstaka fall av dålig överensstämmelse mellan text och bild (exempelvis Pl.23:2) samt en grov felbestämning på plansch 14 (den uppgivna *Agonopterix kaekeritziana* är i stället den typiska *A. liturosa*), har bildserien sina förtjänster.

Efter denna del följer 132 färgplanscher med 8 bilder på vardera, samtliga fotografier förutom 3

planscher med goda akvarellmålningar av dvärgmalar (Nepticulidae). Kvaliteten är i allmänhet hög med bra skärpa och färgåtergivning, några gånger kanske i ljusaste laget, ibland med gul eller rödstick. Alla fjärilar avbildas med ungefär samma bildstorlek (ca 6 cm), vilket betyder varierande skala, men i motstående text står den faktiska vingbredden inklusive fångstdata, utbredning, förvaringsplats och värdväxter för alla enskilda arter. Oftast har mörka fjärilar fotograferats mot ljus bakgrund och ljusa mot mörk för att uppnå maximal detaljrikedom.

Eftersom det handlar om europeiska småfjärilar finns det många arter som inte är påträffade i Sverige, men flertalet är mer eller mindre välkända svenska arter. Tyvärr har en del felaktigheter smugit sig in. Här följer några som anmälaren påträffat: *Rhigognostis annulatella* och *R. incarnatella* (Pl.55:1-2) har förväxlats med varandra; *Eupoecilia sanguisorbana* (Pl.99:4) är *E. angustana*; på Pl.111:1 tycks *Bactra lacteana* vara avbildad och ej *B. lancealana*.

Vidare är flera exemplar atypiska ur nordeuropeisk synpunkt. *Epagoge grotiana* på Pl.106:1 har ett för Sydeuropa typiskt utseende men ser annorlunda ut hos oss. På Pl.112:2 avbildas ett exemplar som uppges vara *Orthotaenia undulana*. Våra nordeuropeiska djur ser helt annorlunda ut både i teckning och vingform, och det kan här ev. vara fråga om en felbestämning. *Hypochalcia ahenella* på Pl.135:4 är i Sverige klart mörkare liksom *Achroia grisella* (Pl.131:3) medan det för *Oxyptilus parvidactyla* (Pl.128:7) snarare är tvärtom. Inte heller *Dichrorampha sedatana* (Pl.125:5) är typisk genom avsaknad av gulaktiga fjäll i basområdet, fast när det gäller denna svåra grupp bör man göra genitalpreparat.

På detta sätt kan man finna en hel del detaljmärkningar, men detta förringar inte bokens värde som en utmärkt synopsis över de europeiska småfjärilarna. Det är en vacker bok med stabil inbindning och god papperskvalitet. Den kan varmt rekommenderas.

Bengt Å. Bengtsson
Lokegatan 3
386 93 Färjestaden